

Toinen kantelu eduskunnan oikeusasiamiehelle Seinäjoen kaupungin opetustoimesta

Kantelija: Dos. Jouni Luukkainen

puheenjohtaja, Pääkaupunkiseudun ateistit ry
(www.ateistit.fi)
Wallininkuja 2 C 53, 00530 HELSINKI
p. (09) 191 51443, (09) 7534 703
jouni.luukkainen@helsinki.fi

Viranomainen, jonka menettelyä arvostelen: Seinäjoen kaupungin opetustoimi.

Toimenpide, jota pidän virheellisenä: Seinäjoen kaupungin sivistyskeskus tiedotti perusopetuksen oppilasilmoituslomakkeellaan virheellisellä tavalla uskonnon opetuksesta ja elämänkatsomustiedon opetuksesta huoltajien ilmoittaessa 15.2.2010 syksyllä 2010 koulunsa aloittavia oppilaita kaupungin eri peruskouluihin. Sama virheellisyys koskee peruskoulunsa muualla aloittaneiden oppilaiden lomaketta.

Asian kuvaus: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuojä antoi 4.3.2010 yhteisen päätöksensä kanteluihini dnro:t 460/4/09, 515/4/09 ja 582/4/09. Näistä keskimäinen koski uskonnon opetuksesta ja elämänkatsomustiedon opetuksesta tiedottamista Seinäjoen kaupungin opetustoimen lomakkeessa, jolla ilmoitettiin syksyllä 2009 koulunsa aloittavia oppilaita kaupungin eri peruskouluihin. Päätöksen mukaan Seinäjoen kaupungin koulutuslautakunta menetteli virheellisesti jakaessaan tämän lomakkeen. Kanteluista viimeisessä moitin Länsi-Suomen lääninhallitusta sen jätettyä valvomatta tätä kaupungin toimintaa, mutta, kuten minulle paljastui, sellaista oma-aloitteista valvontavelvollisuutta ei lääninhallituksella ollut eikä olisi ollut sellaiseen oikeuttakaan.

Kaupunki joutui tietysti uudistamaan lomakkeensa. Tiedote ilmoittautumisesta, uusi lomake sekä lomake peruskoulunsa muualla aloittaneen oppilaan ilmoittamisesta perusopetukseen ovat **YHTENÄ LIITTEENÄ**. Lomakkeet ovat identtiset alla tarkastelemiltani osiltaan.

a) Lomakkeessa on kohta

Oppilaan uskontokunta:

- ☐ Ev.lut., oppilas osallistuu ev.lut. uskonnon opetukseen (pakollinen kirkon jäsenille)
- ☐ ortodoksi
- ☐ muu, mikä _____
- ☐ väestörekisteri

b) Lomakkeessa on sitten kohta

Ev.lut. kirkkoon kuulumaton oppilas:

- ☐ Oppilas osallistuu ev.lut. uskonnon opetukseen
- ☐ Oppilas osallistuu ortodoksisen uskonnon opetukseen
- ☐ Oppilaalle pyydetään oman uskonnon opetusta
- ☐ Oppilas osallistuu elämänkatsomustiedon opetukseen
- ☐ Opetuksen järjestää muu taho, esim. uskonnollinen yhteisö, tarvitaan huoltajien erillinen selvitys asiasta

Kirkkoon kuulumattomalle oppilaalle opetetaan elämänkatsomustietoa, ellei muuta ilmoiteta

c) Lomakkeessa pyydetään tiedot kaikista huoltajista (isä, äiti, muu huoltaja). Allekirjoituskohta kuuluu

☐ **Huoltajan allekirjoitus:**

Nämä ovat uskonnon opetusta ja elämänkatsomustiedon opetusta koskevat lomakkeen kohdat, ja ne kaikki, a)–c), ovat virheellisiä.

Miksi kuvaamani toiminta on mielestäni virheellistä?

I. Tarkastelen ensin järjestyksessä lomakkeen kohtia, jotka yllä varustin merkinnöin a)–c).

a) Lomakkeessa käytettyä uskontokuntakäsitettä ei ole enää 1.8.2003 voimaan tullessa uudessa uskonnonvapauslainsäädännössä. Käsitettä pidettiin liian epämääräisenä. Lainsäädännössä puhutaan uskonnollisista yhdyskunnista, joita ovat kaksi valtionkirkkoa ja rekisteröidyt uskonnolliset yhdyskunnat. Lomakkeessa olisi ollut kysyttävä, jos koulu ei sitten saa tietoa suoraan väestörekisteristä, niitä uskonnollisia yhdyskuntia, joiden jäsen oppilas mahdollisesti on. Nyt huoltaja voisi ymmärtää rastitettavat kohdat ”ev.lut.”, ”ortodoksi” ja ”muu, mikä” yleisemmin kuin oppilaan jäsenyytenä asianomaisessa uskonnollisessa yhdyskunnassa uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattoman oppilaan tapauksessa huoltajan *kannanottona*, että jokin tietty ”uskontokunta”, mitä sillä sitten tarkoitetaan, vastaa perusopetuslain 13 §:ään viitaten oppilaan saamaa kasvatusta ja kulttuuritaustaa.

Ehkä uskontokuntakohta todella onkin tarkoitettu ymmärrettäväksi laajemmin kuin uskonnollinen yhdyskunta. Ainakin rasti kohdassa ”ev.lut.” tarkoittaisi lomakkeen mukaan samalla, että ”oppilas osallistuu ev.lut. uskonnon opetukseen”, josta kylläkin kerrotaan, että se on ”(pakollinen kirkon jäsenille)”; ilmeisestikin ev.-lut. kirkon. Lomakkeen mukaan uskontokunta ev.lut. ei siis ehkä tarkoita samaa kuin ev.-lut. kirkon jäsenyys.

Lomakkeessa kutsutaan myös väestörekisteriä uskontokunnaksi. Mutta jokainen meistä on väestörekisterissä. Ilmeisesti tarkoitetaan uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomuutta. Mutta uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomuus ei ole mikään uskonto eikä siis uskontokuntakaan, mitä sillä sitten tarkoitettaisiinkin. Lomakkeen käytäntö on loukkaava ja kertoo piittaamattomuudesta uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomia kohtaan.

b) Lomakkeen antama mahdollisuus ilmoittaa ortodoksiseen kirkkoon kuulumaton oppilas ortodoksisen uskonnon opetukseen pohjautuu perusopetuslain 13 §:n 6 momentin antamaan oikeuteen pyytää oppilaalle tätä opetusta, jos tätä opetusta järjestetään (ilmeisesti vakiintuneesti järjestetään — ja järjestetäänkin, ainakin alakoulun puolella keskustassa Marttilan koulussa), jos oppilas ei kuulu mihinkään uskonnolliseen yhdyskuntaan (tästä ehdosta lomake vaikenee) ja jos tämä opetus oppilaan saaman kasvatuksen ja kulttuuritaustan perusteella ilmeisesti vastaa hänen uskonnollista katsomustaan.

Mutta vaatimus ilmoittaa ortodoksiseen yhdyskuntaan kuuluva oppilas ortodoksisen uskonnon opetukseen on lainvastainen. Perusopetuksen järjestäjän on sijoitettava tällainen oppilas ilman eri ilmoitustakin tähän opetukseen. Jos jälkikäteen havaitaan, että kolmen sääntö ei näin täyty, on oppilas lähtökohtaisesti vapautettava kaikesta katsomusaineopetuksesta ja järjestettävä oppilaalle perusopetusasetuksen 5 §:n määräämää muuta opetusta tai ohjattua toimintaa; mutta käytännössä tästä ei ortodoksisen uskonnon opetuksen osalta tarvitse lomakkeessa kertoa.

Oman uskonnon opetuksen pyytäminen on tosiaankin mahdollista oppilaalle, joka on jäsen muussa uskonnollisessa yhdyskunnassa kuin valtionkirkoissa.

Vaatimus ilmoittaa uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumaton oppilas elämäkatsomustiedon opetukseen on lainvastainen. Perusopetuksen järjestäjän on sijoitettava tällainen oppilas ilman eri ilmoitustakin tähän opetukseen. Ilmeisestikin tätä opetusta järjestetään — ja järjestetäänkin, ainakin alakoulun puolella keskustassa Marttilan koulussa. Mutta jos jälkikäteen havaitaan, että kolmen sääntö ei täyty näistä oppilaista tai niistä muista oppilaista, joille on oikeus pyytää tätä opetusta, on oppilas lähtökohtaisesti vapautettava kaikesta katsomusaineopetuksesta ja järjestettävä oppilaalle muuta opetusta tai ohjattua toimintaa; mutta käytännössä tästä ei elämäkatsomustiedon opetuksen osalta tarvitse lomakkeessa kertoa.

Sikäli kuin ortodoksisen uskonnon opetusta järjestetään, kuten sitä järjestetäänkin, ei ortodoksiseen kirkkoon kuuluvalla oppilaalla voi pyytää elämäkatsomustiedon opetusta; tässä suhteessa lomake on lainvastainen.

Koulun oman uskonnon opetusta korvaavan opetuksen muun järjestävän tahon on oltava uskonnollinen yhdyskunta, jonka jäsen oppilas on; lomakkeen ilmaisu ”esim. uskonnollinen yhteisö” on epätarkka.

Lomakkeessa sivistyskeskuksen tiedotus, että kirkkoon (ilmeisesti siis ev.-lut. kirkkoon) kuulumattomalle oppilaalle opetetaan elämäntietoa, ellei lomakkeessa oppilaasta muuta ilmoiteta, on sikäli lainvastainen, että [rekisteröityyn] uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvalla oppilaalla, jolle ei järjestetä oman uskonnon opetusta (joko siksi, että kolmen sääntö ei täyty, tai siksi, että sitä ei oppilaalle ole [edes] pyydetty, kuten ei ole pakko pyytää), opetetaan perusopetuslain perusteella elämäntietoa *vain pyynnöstä*, ja tätä pyyntöä taas ei ole pakko esittää. Sen sijaan sivistyskeskukselta olisi oikein lomakkeessa tiedottaa, että tarkastellussa tilanteessa oppilaalle järjestetään muuta opetusta tai ohjattua toimintaa.

Se, että lain termi ”pyyntö” oman uskonnon opetuksesta tarkoittaa vain oikeutta, mutta ei velvollisuutta, oli myös eduskunnan apulaisoikeusasiamies Ilkka Raution kanta hänen päätöksessään 6.6.2005 kanteluun dnro 1705/4/03 Opetushallituksen 6.6.2003 päätystä tiedotteesta; ja tämä sama on Opetushallituksen suositus muistiossa, joka liittyy sen uusittuun tiedotteeseen 15.3.2006. Opetusministeriö taas ei ole ryhtynyt selvittämään säädöstasolla muiden kuin opetusta pyytäneiden oppilaiden osallistumisvelvoitetta oman uskonnon opetukseen Opetushallituksen pyytettyä sitä siltä vuonna 2006. Itse asiassa islamin osalta lainsäädäntöä olisikin hankala tiukentaa järjestäytymistilanteen tähden.

Toisaalta koulun järjestämä muu opetus tai ohjattu toiminta on hyvä vaihtoehto sinällään, joten mitään säädösten muutoksia ei tarvittaisikaan; sen sijaan tarvitaan säädösten *noudattamista* sivistyskeskukseltakin.

Lomakkeen perusteella ortodoksiseen kirkkoon kuuluvalla oppilaalla, josta ei tehdä mitään ilmoitusta, kuten ei tarvitse, ja jolle silloin pitää opettaa ortodoksisia uskontoa, opetetaan sivistyskeskuksen tiedotteen perusteella elämäntietoa.

c) Ev.-lut. kirkkoon kuulumattoman oppilaan ilmoittaminen ev.-lut. uskonnon opetukseen tai pyyntö saada uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomalle oppilaalle jotain muuta perusopetuksessa järjestettyä uskonnon opetusta oppilaan saaman kasvatuksen ja kulttuuritaustan tähden on ratkaisu, joka vastaa oppilaan liittämistä ev.-lut. kirkon tai vastaavan muun uskonnollisen yhdyskunnan jäseneksi ja jolla on huomattava merkitys lapsen tulevaisuuden kannalta. Vetoamalla näillä perusteilla uskonnonvapauslakiin ja lakiin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta korkein hallinto-oikeus antoi 25.11.2004 vuosikirjapäätöksen KHO:2004:99, jonka mukaan (uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattoman oppilaan) toinen huoltaja ei toisen huoltajan vastustaessa voi pätevästi tehdä ilmoitusta oppilaan osallistumisesta enemmistön uskonnon opetukseen. Opetushallitus halusi tehdä tästä päätöksestä käytännöllisen ohjeen: Opetushallituksen tiedotteen ja muistion 15.3.2006 mukaan oppilaan huoltajien on yhdessä tehtävä tämä ilmoitus. Tätä korosti Opetushallituksen 30.5.2006 kanteluasiassani 1066/4/2006 antama lausunto, jonka mukaan ilmoituksessa tulee olla oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoitus. Kyseessä on aina poikkeuksellisesta opetusjärjestelystä.

Sama koskee tietysti kaikkia muitakin perusopetuslain 13 §:ssä mainittuja ilmoituksia, pyyntöjä ja päätöksiä; lakitekstin termin ”huoltaja” on ymmärrettävä tarkoittavan oppilaan kaikkia huoltajia.

Lomake on tältä kannalta monessakin suhteessa virheellinen. Se on virheellinen vaatiessaan erityistä ilmoitusta ortodoksiseen kirkkoon kuuluvan oppilaan osallistumisesta ortodoksisen uskonnon opetukseen sekä vaatiessaan erityistä ilmoitusta uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattoman oppilaan osallistumisesta elämäntietoon opetukseen; mutta nämä molemmat seikat vain pahenisivat, jos näihin ilmoituksiin lisäksi vielä vaadittaisiin oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoitukset (huoltajienhan ei tarvitse olla yksimielisiä).

Lomake on virheellinen olemalla vaatimatta oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoituksia ilmoituksiin ev.-lut. kirkkoon kuulumattoman oppilaan osallistumisesta ev.-lut. uskonnon opetukseen, uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattoman oppilaan osallistumisesta ortodoksisen uskonnon opetukseen oppilaan saaman kasvatuksen ja kulttuuritaustan perusteella, rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvan oppilaan osallistumisesta elämäntietoon opetukseen sekä oppilaan saamasta koulun ulkopuolisesta korvaavasta opetuksesta (tai oikeastaan virheellistä on olla tällöin vaatimatta lomakkeessa mainittua tarvittavaa erillistä selvitystä asiasta oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoittamana); samoin virheellistä on olla vaatimatta oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoituksia pyyntöön

oman uskonnon opetuksesta.

Lomakkeen virheellisyttä selvittää, jos luonnostelee sen, millaisen lomakkeen tulisi olla. Sivistyskeskuksen olisi tiedotettava, että ortodoksiseen kirkkoon kuuluvalla oppilaalla opetetaan ortodoksista uskontoa ja uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomalle oppilaalle elämäntietoa (ja että jos oppilaiden määrä jäisi näin kuitenkin liian pieneksi, oppilaalle järjestettäisiin muuta opetusta tai ohjattua toimintaa). Tämän tiedotuksen jälkeen lomakkeessa kerrottaisiin poikkeusmahdollisuuksista, kuten mahdollisuudesta ilmoittaa oppilas ev.-lut. uskonnon opetukseen, mutta samalla kerrottaisiin tällöin tarvittavan oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoitukset, ja huoltajille järjestettäisiin juuri tätä ilmoitusta varten aivan oma allekirjoituskohdansa. Sivistyskeskuksen tulisi edelleen tiedottaa, että rekisteröityyn uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluvalla oppilaalle järjestetään muuta opetusta tai ohjattua toimintaa. Tämän tiedotuksen jälkeen lomakkeessa kerrottaisiin poikkeusmahdollisuuksista, mutta samalla kerrottaisiin tällöin tarvittavan oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoitukset.

II. Tarkastelen nyt edellisten kanteluideni tekemiseni jälkeisiä tapahtumia.

Seinäjoen koulutuslautakunnan 29.6.2009 kanteluihini antamassa selvityksessä luvataan:

Kouluun ilmoittautumislomaketta kehitetään kuitenkin siten, että uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomien oppilaiden huoltajien tulee ilmoittaa valinnastaan vain silloin, kun heidän lapsensa osallistuvat enemmistön uskonnon opetukseen.

Tätä lupaus ei siis uudessa lomakkeessa ole pidetty. Sanan ”huoltajien” puuttuminen aluksi pöytäkirjasta korjattiin myöhemmin. Tässä valitettavasti myös puhutaan oppilaista monikossa, joten ei oteta selvää kantaa, että tarkoitettaisiin kunkin oppilaan kaikkia huoltajia.

Ilkan artikkeliin 22.7.2009 Seinäjoesta tekemäni kanteluni ja Seinäjoen kaupungin siitä antaman selvityksen johdosta haastateltiin Seinäjoen perusopetusjohtaja, teologi Jari Jaskaria:

- Jatkossa toimimme niin, että kirkkoon kuulumattomat sijoitetaan automaattisesti elämäntietoon, elleivät vanhemmat toisin ilmoita, Jaskari selvittää.
- Jaskarin mukaan myös lomake, jolla lapsi ilmoitetaan kouluun, tulee muuttumaan.
- Se on työn alla. Jatkossa haluamme siihen molempien vanhempien allekirjoitukset.

Nämä vielä epätasaisesti ilmaissut aikomukset viittasivat sekään hyvään että huonoon, ja uusi lomakehan on virheellinen taas omilla tavoillaan.

Yhteisen vastineeni 5.11.2009 kaikissa kolmessa kanteluasiassani toimitin tiedoksi myös Seinäjoen kaupungin opetustoimelle (osoitteseen sivistyskeskus@seinajoki.fi), kuten vastineessani myös kerron. Toistan vastineestani (sivulta 3, ”Lääninhallituksesta edelleen”) kaksi peräkkäistä kohta, joita ei ollut apulaisoikeusasiamiehen päätöksessä 4.3.2010 kanteluihini.

Ensimmäinen kohta on seuraava lainaus Länsi-Suomen lääninhallituksen sivistysosaston kantelustani 24.9.2009 antaman lausunnon sivulta 2 (näennäisesti kohdan 2 [Seinäjoki] viimeinen kappale, mutta pikemminkin kohdille 1 [Rauma] ja 2 yhteinen) sekä sen jälkeinen lainauksen tarkasteluni:

Lääninhallitus katsoo lisäksi, että uskonnonopetukseen ja elämäntietotiedon opetukseen osallistumisessa on kyse sellaisesta seikasta, joka edellyttää molempien huoltajien suostumusta opetusjärjestelyihin. Tältä osin lääninhallitus viittaa korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO 2004:99, Dnro 907/3/04.

Lääninhallitus on väärässä sikäli, että *lähtökohtainen* opetusjärjestely ei edellytä oppilaan *yhtenkään* huoltajan (nimenomaista) suostumusta. Mutta lääninhallitus on oikeassa siinä, että *lähtökohtaisesta poikkeava* opetusjärjestely edellyttää oppilaan *kaikkien* huoltajien (kirjallisen) suostumuksen. On hyvin valitettavaa, että lääninhallitus ilmaisi kantansa näin epäselvästi, ja asettui siten tukemaan kuntien väärää käytäntöä. Huoltajia ei saa yrittää pakottaa yksimielisyyteen. Myös vetäytyvä huoltaja voi täyttää parhaiten huoltajan velvollisuutensa pidättymällä juuri oikeassa kohdassa allekirjoituksestaan.

Toisessa kohdassa vastineestani katsoin, että on syytä tarkastella myös ratkaisua, jonka eduskunnan apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt antoi 14.8.2009 kanteluun (dnro 2983/4/07) lasten rokotelääketeutkimuksen toteutuksesta. Lain sanamuodon mukaan lapsen yhden huoltajan suostumus

riittäisi, mutta Suomessa suosituksia oli ehditty jo muuttaa niin, että suostumukseen tarvitaan lapsen kaikkien huoltajien allekirjoitus, ja tämä oli ratkaisunkin kanta. Linaan ratkaisusta seuraavaa kohdassa 3.1.3 esitettyä perustelua:

On pantava merkille lisäksi, että yhteishuoltajuudessa olevan lapsen kummatkin vanhemmat päättävät lapsen uskonnonopetuksesta (vrt. perusopetuslain 13 § 1 momentti, muut. 454/2003 ja KHO:2004:99).

Tässäkin ajatus on ilmaistu hiukan epäselvästi, mutta tarkoitetaan tietenkin sanoa, että silloin, kun suostumus tarvitaan (ja aina sitä ei tarvita), sen on oltava lapsen kaikkien huoltajien allekirjoittama. Mutta kuten tutkijoiden pyyntöön saada lapsi rokotetutkimukseen ei huoltajien tarvitse pakottaautua suhtautumaan samalla tavalla, on aivan paikallaan, että myöskään oppilaan huoltajien ei tarvitse suhtautua samalla tavalla lapsen uskonnollisesta asemasta määräytyvästä opetuksesta poikkeavaan opetukseen.

Näissä kummassakin vastineeni kohdassa korostamaani seikkaa oppilaan kaikilta huoltajilta tarvittavista allekirjoituksista, silloin kuin ylipäätään yhtään allekirjoitusta tarvitaan, ei uusi lomake toteuta.

Ilkan artikkelissa 14.3.2010 apulaisoikeusasiamiehen väärenlaisesta lomakkeesta Seinäjoelle antamasta huomautuksesta perusopetusjohtaja Jari Jaskari väittää: ”Lomake on kuitenkin jo muutettu sellaiseksi kuin säädökset vaativat.” Muutoksen hän toteaa tehdyn jo ennen päätöstä ja tämän vuoden kouluun ilmoittautumisen tapahtuneen jo uudistetulla lomakkeella.

Samaa väitetään Seinäjoen kaupungin koulutuslautakunnan kokouksen 24.3.2010 pöytäkirjan §:ssä 37 otsikolla ”Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen kantelupäätös / Uskonnon ja elämäntietomustiedon opetuksesta tiedotaminen”:

Päätöksen mukaan Seinäjoen kaupungissa on menetelty virheellisesti kouluun ilmoittautumisen yhteydessä elämäntietomustiedon opetukseen erillistä ilmoittautumista edellyttäessä.

Kantelun näkökulmat on kuitenkin jo otettu huomioon Seinäjoen kaupungin opetustoimessa ja muutettu kouluun ilmoittautumislomaketta ennen eduskunnan apulaisoikeusmiehen tekemää päätöstä. Vuonna 2010 kouluun ilmoittautuminen on jo hoidettu uudistetulla lomakkeella.

Totean, että väite kanteluni näkökulmien huomioon ottamisesta on hyvin väärä, sillä toinen keskeinen seikka kantelussani oli vaatimus, että perusopetuslain 13 §:ssä mainitut oppilaan huoltajan ilmoitus, pyyntö ja päätös on ymmärrettävä oppilaan kaikkien huoltajien yhteisenä ilmoituksena, pyyntönä tai päätöksenä. Tätä ei kuitenkaan ole otettu uudessa lomakkeessa huomioon.

Totean, että toisaalta apulaisoikeusasiamiehen päätöksessä 4.3.2010 kanteluistani ei siis ollut lainattu sitä kohtaa lääninhallituksen lausunnosta, jonka yllä omine tarkasteluineni lainasin vastineestani ja jossa siis puhuttiin oppilaan uskonnollisesta asemasta suoraan määräytyvästä katsomusaineopetusratkaisusta poikkeavaan ratkaisuun tarvittavista oppilaan kaikkien huoltajien allekirjoituksista.

Totean, että koko kyseistä perusopetuslain tulkintaa, joka perustuu korkeimman hallinto-oikeuden päätökseen KHO:2004:99, ei ole mainittu koko päätöksessä kuin välillisesti, kun sekä Raumaa että Seinäjokea koskevissa kanteluissani kantelijan kerrotaan toivovan oikeusasiamiehen tukea kantelijan aiemman kantelunsa (dnro 1066/4/06) yhteydessä tekemälle esitykselle perusopetuslain selventämisestä. Selvennyksessä juuri otettaisiin tuo korkeimman hallinto-oikeuden tulkinta huomioon.

Toivon oikeusasiamiehen tekemän seuraavaa: Seinäjoen kaupungin opetustointa on huomautettava uuden kouluunilmoittautumislomakkeen niistä virheellisyyksistä, joista kerroin **I:n** kohdissa a)–c) ja joiden virheellisyyttä perustelin myös **II:ssa**. Toivon oikeusasiamiehen asettuvan tukemaan kanteluni dnro 1066/4/06 yhteydessä tekemääni esitystä perusopetuslain selventämisestä, jossa otettaisiin huomioon korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjapäätös KHO:2004:99.